

CAP. VIII.

De Halone Nebula atque Nube.

Cum aer ſit medium, in quo meteora aquea, tam in cœlo macroſmico, quam vbiſque in eius terra procreantur, neceſſe eſt, vt huiuſmodi etiam meteora in qualibet aeris humani parte, tam ſolida quam fluxili, procreentur, videlicet quilibet nubis gradus. At vero, quoniam oculi in cœlo ſummo ſeu capite Microcoſmi ſtriſta ſe habent ratione ad duo mundi maioris luminaria, vtpote per quos radii ſpiritus humani ſuos emittunt aſpectus, ideo in iſtis quælibet nubis ſpecieſ, videlicet Halo, nebula, nubecula &c. ab effectu faciliſime diſcerni poſſunt. Nam vti in mundo maiori inter oculum noſtrum & ſolem vel lunam quandoque Halonem ſeu nebulam tenuiſſimam interponi videmus, nonnunquam denſiorem, & quandoque craſſiſſimam, & nubem minime à radiis ſolaribus penetrabilem, ita etiam in medio oculari, videlicet tam in humoribus quam in tunicis vel inter tunicas iſtius oculi, huiuſmodi inter radios viſuales & obieſta viſa meteora nonnunquam intermixta videmus, videlicet, nebulas, albugines, & ſuffuſiones ſeu cataractas: nam nebulæ in oculo dicuntur eſſe tenues & ſuperficiariæ albedines, ſeu caligines vtriuſque oculi membranæ, & dicitur huiuſmodi morbus nubecula, quia tenuis quidam humor, more tenuis & paruulæ nubis in aere impreſſæ exiſtit, corneæ inhærens membranæ, ratione cuius putat laborans per nebulam aut vaporem aut fumum reſ ſe omnes videre. At vero, ſi humor ſeu vapor hic magis adhuc craſſeſcat, in ſecundum nubis gradum coaleſcit & tunc vocatur Albugo, in qua omnis manifeſta videndi acies perſtringitur, & tanquam in vmbra obſcura videtur, quemadmodum in nebula mundi maioris denſiſſima obieſti olim viſi ſimulachrum omnimodo à viſu tolli cernimus. Porro etiam quandoque propter nimiam corneæ tunicæ denſitatem viſio redditur tenebroſa, vnde & caligo huiuſmodi nuncupatur accidens. Eſt etiam & alia nubis ſpecieſ in loco profundiori procreata, videlicet in cryſtalloide ſeu humore vitreo, ratione cuius humor ille in colorem glaucum ſeu ſcuſum commutatur; vnde huiuſmodi homines ſic affecti, per fumum ſeu nebulam ſe videre arbitrantur, diciturq; talis viſionis alteratio *Glaucoma*. Denique habemus & aliam huiuſmodi meteororum ſpeciem, mediante qua ille in oculo producit effectus, quem ſuffuſionem ſeu cataractam vocant, quæ procreatur ab aeris nebulosæ concretione facta, vel in pupillæ ſede, vel inter Rhagoidem tunicam, vel cryſtallinum humorem, hocque ſenſim & paulatim, adeo vt ne vix ac ne vix quidem in principio diſcerni queat. Sic etiam in nubis cœleſtis procreatione gradus varios obſeruamus, videlicet ab aere in vaporem vix perceptibilem progreſſum, & ab illa in nebulam tenuiſſimam, à qua in illam denſiorem, quæ tandem in nubem denſam concreſcit. Porro etiam, quando aer condenſatus eſt in primum gradum, & circa pupillæ circumferentiam centro intacto, vel non niſi tenuiſſimo fumo obſcuſato remanente, tunc Halonis ſpeciem præ ſe ferre obſeruatur. Vtcunque ergo reſ ſe habet, videmus hic eandem eſſe aeris in nebulam tenuem, & denſam, & ad nubis conſiſtentiam conuertendi rationem, quam in aere mundano habemus, imo vero & tali etiam aere in vaporem denſum compacto & in rorem concreſcente iſtum humorem aqueum oculi decreſcentem nutriri, & in pleno ſuo ſtatu præſeruare obſeruauimus: Quod autem concreata huiuſmodi ſubſtantia vaporoſa fuerit prius aer, duplici reſpectu inſtruimur, videlicet quoniam gradatim pergit ab inuiſibilitate ad viſibilitatem intuentis, ac tum poſtea quoniam per ſpongioſam & poroſam nerui optici ſubſtantiam niſi in aerea & ſpirituſali conditione penetrare minime potuit. Cauſa autem cur ſubſtantia huiuſmodi aerea quandoque in locis prædictis concreſcere ſoleat, eſt ob variam aeris in ſedem illam penetrantis rationem, videlicet propter vim eius centram, in diſpoſitionem variam conuertibilem, quam ab aliquo vento conſtriſtiuo accepit, qua mediante paulatim ſe in maſſam contrahit, at vero aer ex vento oppoſitæ naturæ in natura ſua diſſolutus manet, quo melius ſecundum Naturæ leges in humoris aquei vices & officia agat.

In cerebri etiam ventriculis aere turbines, vapores, nebulæ, & nubes, vel via naturali, vel præter naturæ leges generantur. Nata vti in cerebri cellulis vapores aeris per nares attracti incitatione boni atque ſalutari naturæ ſpiritus, in ſua uem nebulam & naturalem circulando concreſcunt, & ſeuiter condenſando partim in roridum ventriculorum anteriorum madorem, partimque in inuiſibilem ſpiritum per plexus choroidis meatus diſperguntur, qui animales dicuntur, eorum vero pars ſuperflua in aquæ denſæ diſpoſitionem contrahitur, quæ per peluim ſeu infundibulum & glandem pituitariam, ac tandem per cunei foramina excernitur, in palatum diſtillando, ita quidem & huiuſmodi aer ſeminariis meteororum præternaturalium refertus, inſpiratione & expiratione per proceſſus mammillares factis, ratione quandoque præternaturali, in ſubſtantiam nebulosam ſeu nubiloſam reduci animaduertitur, vnde Catarrhus, Scotomia, Vertigo, & alij iſtiusmodi meteororum effectus in cerebri ventriculis procreari ſolent, quæ quidem cum ſuis affectibus pro ſubſtantia aereæ & qualitatibus ventorum in ea prædominantium, ſimul etiam pro ſitu & loco in quo forman-